

Inhoudsopgave

- 1. Inleiding.**
- 2. Initiatiefgroep.**
- 3. Gesprekken met installateurs**
- 4. Onderzoek subsidie mogelijkheden.**
- 5. Verdere contacten met installateurs.**
- 6. Keuze voor installateur.**
- 7. Indienen subsidie aanvragen.**
- 8. Overleg met VvE bestuur.**
- 9. Eerste bijeenkomst met de bewoners.**
- 10. Nieuwsbrief**
- 11. Verdeling taken, overleg en notering.**
- 12. Keuze voor rechtspersoon.**
- 13. Verrekening met deelnemers.**
- 14. Bepaling minimum deelname i.v.m. financiering**
- 15. Opstellen bedrijfsplan en bepalen financiële haalbaarheid.**
- 16. Verrekening van de belastingen door het energiebedrijf.**
- 17. Vastleggen overeenkomst met VvE.**
- 18. Bouw- en/of monumentenvergunning vereist?**
- 19. Presentatie plan voor bewoners.**
- 20. Doorgaan of toch maar niet?**
- 21. Oprichtingsbijeenkomst.**
- 22. 't giet oan!**
- 23. Gereedmelding.**
- 24. Resultaten tot nu toe.**
- 25. Wat zouden we nog meer kunnen doen?**
- 26. Tenslotte.**

Check list en Bijlagen

Stappenplan voor een collectieve opzet van het plaatsen van zonnepanelen.

1. Inleiding.

Verenigingen van eigenaren of woningbouwverenigingen hebben vaak de beschikking over voldoende dakruimte voor zonnepanelen en de wens om daarvan gebruik te maken voor het opwekken van eigen duurzame energie. Het probleem is dat er nog erg weinig ervaring is met de collectieve opzet van dergelijke systemen. Technisch is er veel mogelijk. De organisatie van plaatsing heeft meer voeten in de aarde dan bijvoorbeeld een eengezinshuishouding of een bedrijf. De overheid is er qua subsidieregeling en belasting nog niet op ingespeeld. Energiemaatschappijen kunnen of willen het nog niet ondersteunen. Bewoners moeten over de streep getrokken worden om mee te doen en daarvoor een niet geringe investering te doen. Het krijgen van aanvullende toegesneden leningen van de bank is vooral voor een club van verschillende eigenaren moeilijk, zo niet onmogelijk.

Bij de opzet van de panelen op ons appartementencomplex Wilhelminastate zijn we alle hobbels tegengekomen. Het is vooral aan het doorzettingsvermogen van de initiatiefnemers en het vertrouwen van de deelnemers alsmede steun van de heer J.J. Swens, die als aanjager Zonnestroom door de gemeente Leeuwarden was ingehuurd te danken dat het gelukt is de hindernissen te nemen. Sinds november 2010 draait de installatie van 87 zonnepanelen met een jaarlijks productievermogen van 14.700 kilowattuur en een verwachte jaarlijkse productie van 12.500 kWh.

Omdat deelnemers niet allemaal even veel panelen kunnen financieren en zelfstandig kunnen beheren hebben wij met de oprichting van de vereniging “ Doorzon van Wilhelminastate” een concept ontwikkeld dat dit wel mogelijk maakte. We kunnen ons voorstellen dat dit concept niet overal op dezelfde wijze kan worden toegepast. In elk geval geeft dit stappenplan aan waar de

klippen liggen die moeten worden omzeild en suggesties voor de manier waarop dat zou kunnen.

2. Initiatiefgroep.

Een kleine groep bewoners onderzoekt de mogelijkheid om zonnestroom op te wekken op of rond het appartementen complex. Ze surfen op internet voor informatie over energieopwekking door middel van zonnepanelen.

3. Gesprekken met Installateurs.

De bewonersgroep zoekt uit welke installatiebedrijven van zonnepanelen er in de buurt zijn gevestigd en voeren gesprekken met de installateurs.

4. Onderzoek subsidie mogelijkheden.

Ze onderzoeken subsidiemogelijkheden (gemeente, rijk of provincie). Wat is de gemiddelde jaarproductie aan kilowattuur (kWh) waarvoor subsidie verleend kan worden en wat is het vermogen van de installatie de zogenaamde kilowatt-piek (kWp) en gedurende hoeveel jaar de subsidie wordt toegekend. Soms is er ook sprake van een eenmalig subsidiebedrag dat na ingebruikstelling van de installatie wordt overgemaakt. Bijvoorbeeld van de provinciale of de gemeentelijke overheid.

5. Verdere contacten met installateurs.

Belangrijk zijn de contacten met de installateurs. Samen met hen wordt, in, rond en op het gebouw, bekeken wat de plaatsingsmogelijkheden zijn en waar de omvormers en de bekabeling kunnen worden aangebracht. Dan wordt bepaald hoeveel vierkante meter paneeloppervlak mogelijk of nodig is en worden offertes aanvraagd. Wanneer de offertes binnenkomen bespreekt de initiatiefgroep die.

Vergelijking van de offertes wordt heel belangrijk, want wat de ene installateur niet vermeldt dat doet de andere wellicht wel. En al vragend wordt men wijzer. De navolgende opsomming geeft een aantal zaken weer die in een offerte moeten zijn weergegeven.

- a. Type aanduiding en -nummer van de systeemconfiguratie en het piekvermogen van de installatie.
- b. Het aantal modules (panelen). Het type cellen waaruit de panelen bestaan (bijv. poly kristallijn).
- c. Hoeveel modules in serie worden geplaatst. Bijv. 2 in serie geschakelde strings van 10 modules en 1 string van 9 modules.
- d. De manier van op het dak plaatsen. Bevestiging van de modules. Verzwaring van de frames (op een plat dak. De onderhoek die bepaald hoe de modules maximaal zonlicht opvangen.
- e. Het gewicht van de modules, verzwaring en frame in kilogram per vierkante meter. Dit i.v.m. met de toegestane dakbelasting.
- f. Type en aantal omvormers het aantal fases waarin ze zijn uitgevoerd. Of ze van beveiliging zijn voorzien en wat de benodigde ruimte per omvormer is. Eventuele extra groep voor de omvormers.
- g. Hoe wordt de bekabeling aangebracht. Wordt de groepenkast aangepast en het plaatsen van een extra meterbord naast de verbruik meter.
- h. Welk meerwerk voorzien is in de offerte. (bijv. hak- en breekwerk). Aanlevering Installatietekening
- i. Garantie op omvormers verborgen gebreken. Fabricage-, constructie- en materiaalfouten.
- j. Leveranciersaansprakelijkheid voor schade als gevolg van installatiewerkzaamheden.
- k. Betalingscondities en levertijd.

- l. Heel belangrijk de prijs per onderdeel en soort werkzaamheden incl. transport.
- m. De verwachte levensduur van de panelen en de omvormers.

Zoals u ziet hebben we al een groot deel van het alfabet nodig gehad. Behalve de leveranciers en de initiatiefgroep is het ook belangrijk om een deskundige naar de offertes te laten kijken. Voorts wordt de aangenomen offerte naderhand gebruikt om gegevens op de subsidie aanvragen in te vullen en aan de netwerkbeheerder en het energiebedrijf door te geven.

6. Keuze voor installateur.

Daarna wordt de installateur geselecteerd waar verder mee gepraat wordt. Die kan helpen met de aanvraag voor subsidies en met hem kunnen de technische details m.b.t. de aanleg van de installatie verder worden besproken. Alles nog steeds onder voorbehoud van financiële haalbaarheid en voldoende deelname door de bewoners. Een definitieve opdracht kan pas dan volgen als de financiering van het project gewaarborgd is.

7. Indienen subsidie aanvragen.

De subsidieaanvragen moeten in deze fase al ingediend worden. Als het project later niet levensvatbaar blijkt hoeft er geen gebruik van te worden gemaakt. Subsidietoekenning is bovendien een belangrijke wegingsfactor bij de beslissing of er wel of niet wordt doorgegaan met het traject.

8. Overleg met VvE bestuur.

In dit stadium moeten de initiatiefnemers contact opnemen met het VvE bestuur of woningcorporatie. Zonder akkoord van dit bestuur gaat het niet. Met hen zal het gaan over zaken als dakbelasting en de ruimten waar de omvormers en productiemeters kunnen worden aangebracht. Alsmede de muren en schachten waarlangs de bekabeling wordt geleid. Moet een bedrag voor dakhuur in rekening worden gebracht? Is installatieschade voldoende afgedekt en moet de opstalverzekering worden uitgebreid of moeten de deelnemers een aparte WA verzekering op de installatie afsluiten? Hoe te handelen in geval van een belangenconflict tussen de VvE en de deelnemers? Het VvE bestuur zal daarna wellicht op enig moment alle bewoners inlichten en raadplegen. Het meest eenvoudig zou zijn als de Vereniging van Eigenaren zou besluiten de investering in de zonnepanelen voor gezamenlijke rekening te doen. Volgens de splitsingsakte mag de VvE dat alleen bij unanimiteit beslissen. Deze ideale situatie zal zich zelden voordoen. Daarom moet vrijwel altijd een aparte rechtspersoon, los van de VvE, worden opgericht. Indien mogelijk zoeken de initiatiefnemers aansluiting bij een lokaal forum met vertegenwoordigers van andere initiatieven op het gebied van (kleinschalige) alternatieve energie opwekking.

9. Eerste bijeenkomst met de bewoners.

Daarna volgt een bijeenkomst waarin overige bewoners op de hoogte gesteld worden van het initiatief en de bevindingen tot dat moment en de stappen die volgen. Globaal kan misschien al worden aangegeven onder welke voorwaarden men zou kunnen deelnemen. En wat de te verwachten opbrengsten zijn.

10. Nieuwsbrief.

Bewoners zullen vragen hebben die in deze fase al dan niet beantwoord kunnen worden. Het is

daarom verstandig om toe te zeggen dat de bewoners vanaf dat moment periodiek op de hoogte worden gehouden van de ontwikkelingen. Dat kan bijvoorbeeld door het uitbrengen van een nieuwsbrief. Het helpt als er dan ook een naam en een logo aan het project verbonden zijn. **Bijlage 1** is een voorbeeld van zo'n nieuwsbrief.

11. Verdeling taken, overleg en notering.

Vanaf dat moment wordt een stevig beroep gedaan op de kennis en de creativiteit van de initiatiefnemers. De initiatiefnemers zijn inmiddels "projectgroep" geworden. De taken worden onderling verdeeld en er is veel overleg. Om de leden van de projectgroep op hetzelfde informatieniveau te houden en als basis voor de nieuwsbrief aan de bewoners wordt regelmatig een notitie van de stand van zaken opgemaakt door een lid. In de notitie worden ook binnenkort te ondernemen acties opgenomen. **Advies:** *Houd de projectgroep zo klein mogelijk. Liefst dezelfde als de initiatiefgroep. Zij zijn het meest gemotiveerd.*

12. Keuze voor rechtspersoon.

Er moet worden nagedacht over de rechtspersoon van het geheel. Meestal zal de installatie niet bij de VvE ondergebracht kunnen worden, omdat de bewoners niet allemaal of niet in gelijke mate zullen deelnemen. Onder welke rechtspersoon wordt de organisatie bij de Kamer van Koophandel ingeschreven? Wordt het een stichting, coöperatie, B.V. of een vereniging? Deze keuze heeft consequenties voor de bestuursvorm, de financiering en voor de belastingen. Wordt de rechtspersoon gezien als een aan het economisch verkeer deelnemende organisatie? **Bijlage 2** geeft een schematisch overzicht van rechtspersonen met de belangrijkste kenmerken. Het blijkt een lastige keus, omdat er qua bestuursaansprakelijkheid en belastingverplichtingen heel wat om de hoek komt kijken. Veel kennis is op internet beschikbaar. Vooral Wikipedia en de sites van de Kamer van Koophandel en de Belastingdienst geven nuttige informatie. Uiteindelijk hebben wij gekozen voor een vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid. De vereniging heeft geen winst oogmerk en voert uitsluitend ten behoeve van de deelnemers het beheer over de installatie. De kosten en opbrengsten worden via een bankrekening (transitierekening) met de deelnemers verrekend. Het voordeel van deze keuze is dat de vereniging is gevrijwaard van omzet- en vennootschapsbelasting.

13. Verrekening met de deelnemers.

Bepaald moet worden hoe de verrekening van de opbrengsten en de beheerkosten met de deelnemers moet gebeuren. Welke periode wordt verrekend en hoe de verrekening er op papier uit gaat zien. Hoe is verrekening geregeld na de overdracht in geval van verkoop van een appartement? De **bijlagen 3 en 4** zijn voorbeelden van zo'n periodieke verrekening met de deelnemers.

14. Bepaling minimum deelname i.v.m. financiering.

Bepaald dient te worden wat de minimumdeelname van de bewoners moet zijn om het project door te laten gaan. Dit heeft direct te maken met de financiering. Ondanks alle prachtige verhalen over speciale leningen voor milieuvriendelijk projecten blijken banken in de praktijk zeer terughoudend met financiering op dit gebied. Ook voor energiemaatschappijen geldt dat het in de reclame uitingen geroemde milieuvriendelijk beleid het goed doet voor de PR, maar in de praktijk hebben ze nog geen belang bij collectieve groene particuliere stroomopwekking.

15. Opstellen bedrijfsplan en bepalen financiële haalbaarheid.

Het offertebedrag voor de installatie en een schatting van de aanloopkosten geven aan wat er moet worden geïnvesteerd. Subsidietoezeggingen, te verwachten stroomopbrengst minus afschrijving op de installatie en beheerkosten geven een redelijke indicatie van de netto opbrengst in de komende jaren. Aan de hand van deze gegevens kan een concept bedrijfsplan worden gemaakt. Dit kan bestaan uit een startbalans, een resultatenrekening en een liquiditeiten overzicht. Zie de voorbeelden in de **bijlagen 5, 6 en 7**. Het bedrijfsplan geeft een beter inzicht in de financiële haalbaarheid van het project. Wel verstandig om het bedrijfsplan te laten beoordelen door een deskundige op dat gebied. Eigenlijk geven deze overzichten een redelijke indruk van de financiële haalbaarheid. Waarbij er wel rekening gehouden mee gehouden worden dat het eigen gebouw in de praktijk wel eens een minder grote afnemer kan zijn dan begroot. In ons geval hadden we het geluk dat het uiteindelijke offerte bedrag aanzienlijk lager lag dan de aanvankelijke inschatting. Zoals het er nu uitziet is kan de installatie in 8,5 jaar terugverdiend zijn. Wel moet op dat moment weer fors geïnvesteerd worden, omdat dat de omvormers dan aan het eind van de berekende levensduur zijn. Voor ons een reden om nu al jaarlijks een gedeelte van de opbrengst te reserveren voor de vervanging.

16. Verrekening van de belastingen door het energiebedrijf.

Voor klanten met een kleinverbruikaansluiting (aansluitwaarde maximaal 3x80 ampère) geldt dat teruglevering tot en met 5.000 kWh volledig met het eigen verbruik wordt verrekend. Dat betekent dat men voor de terug geleverde energie het volle pond terugontvangt. Dus de leveringsprijs plus energiebelasting en BTW. In 2010 en 2011 was dat samen ruim 23 cent per kWh. In geval van een zogenaamde dubbele meter (voor nacht- en weekendtarief) een paar cent minder omdat dan sprake is van een lager stroomtarief per kWh. Het Agentschap, de subsidieverstrekende instantie namens het ministerie van Economische Zaken, noemt dit ook wel de basisstroomprijs per kWh.

6

Als men meer teruglevert dan 5.000 kWh wordt de eerste 5.000 kWh uur verrekend tegen die basisstroomprijs. Over het terug geleverde gedeelte vanaf 5.001 kWh ontvangt u geen energiebelasting en ook geen BTW. Dan komt de vergoeding uit op ongeveer 8,5 cent per kWh. Als er bovendien sprake is van een dubbele elektriciteitsmeter betekent het dat slechts iets meer dan 5 cent per gedurende de daluren geleverde kWh's.

Zelfs kan sprake zijn van negatief verbruik. De zonnestroom installatie levert op jaarbasis meer terug dan het gebouw verbruikt. Voor de meer dan voor eigen verbruik nodige terug geleverde kilowatturen krijgt men ook maar het stroomtarief zonder BTW en energiebelasting terug. Het blijft zaak om de jaarafrekening goed te bekijken. Onze ervaring is dat het energiebedrijf een hoog belasting tarief berekende bij de levering en een laag belastingtarief terugbetaalde voor de teruggeleverde kWh's.

Dit is volgens een antwoord van de staatssecretaris van Financiën op een kamervraag ter zake niet de bedoeling. Het energiebedrijf zou dan op oneigenlijke wijze energiebelasting naar zich toerekenen. (zie **bijlage 14**)

De bovenbeschreven regeling wordt ook wel saldering genoemd. Het is raadzaam om zich er goed in te verdiepen. Het jaaroverzicht van een appartementencomplex kan er ingewikkeld uitzien vooral als

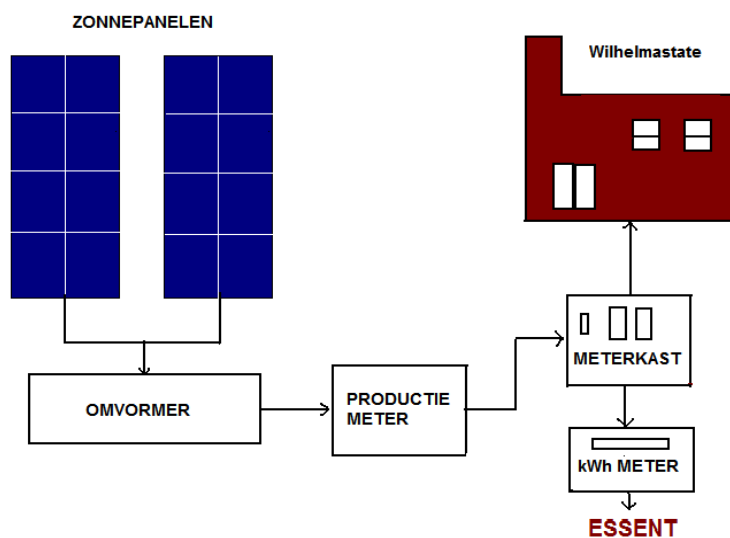
zich tussentijds een wijziging van contractsoort voordoet. In dit stadium heeft men deze kennis alleen nodig voor het onderzoek naar de financiële haalbaarheid.

17. Vastleggen overeenkomst met de VvE.

Tegen deze tijd zal het bestuur van de VvE tot een besluit zijn gekomen en hun voorwaarden hebben genoemd. Eén en ander kan na onderling overleg schriftelijk in een overeenkomst worden vastgelegd. (bijlage 8)

18. Bouw- en/of monumenten vergunning vereist?

Als er voldaan wordt aan enkele basisvereisten (te vinden op websites onder de zoekterm “bouwvergunning nodig?”) is er in Nederland meestal geen bouwvergunning van gemeentewege vereist. Als het complex een monumenten- of beschermd stadsgezichtstatus heeft is dan worden monumentenzorg of welstand erbij betrokken. Soms hangt verlening van de vergunning af van aanpassingen van de installatie aan en op het gebouw. Bij een monument geldt in het algemeen dat het buitenaanzicht niet mag worden aangetast. Als er helemaal geen vergunning kan worden verkregen dan is het, althans voorlopig, einde verhaal.

19. Presentatie plan voor bewoners.

In deze fase moeten de bewoners voor deelname worden benaderd. De projectgroep kan bijvoorbeeld een bijeenkomst met de bewoners beleggen. Hierbij kan een Powerpoint presentatie duidelijkheid aan de bewoners verschaffen. In de presentatie wordt de werking van het systeem uitgelegd. Ook de plaatsing op het gebouw en de verwachte kosten en opbrengsten worden in de presentatie meegenomen. De projectgroep wil hiermee zoveel mogelijk bewoners voor deelname aan het initiatief over de streep trekken. Het is tenslotte ook een investering in het eigen appartement en leidt wellicht tot een hoger gewaardeerd energielabel. De bewoners krijgen daartoe aan het eind van de presentatie een formulier uitgereikt waarop ze zich kunnen inschrijven. Sommige bewoners hebben bedenktijd nodig. Ze willen overleggen met familieleden of hebben nog vragen aan de projectgroep. Natuurlijk vergt het meedoen aan een dergelijk project een niet geringe investering.

20. Doorgaan of toch maar niet?

Als de twijfelaars nog een keer benaderd zijn kan uiteindelijk worden vastgesteld of er voldoende draagvlak is voor de installatie. De bewoners die willen meedoen hebben hun bereidheid al toegezegd in een intentieverklaring waarin ze ook hebben aangegeven voor welk deel van de installatie ze intekenen. Als er voldoende bewoners zijn die in de installatie willen investeren is het geen probleem. Als er duidelijk te weinig bewoners zijn die willen meedoen eigenlijk ook niet, want dan gaat de stekker er uit. Moeilijker wordt het als er wel een behoorlijke belangstelling is, maar niet voldoende om de geplande of voor subsidieverkrijging optimale installatie te betalen. Dit is het moment om te overwegen of een aanvullende lening of leverancierskrediet moet worden afgesloten. Zoals gezegd zijn banken, zeker tegenwoordig, niet toeschietelijk om in een dergelijke onderneming geld te steken. Met een leverancier zou een afspraak mogelijk zijn om het restbedrag uit de eerste opbrengsten van de installatie te betalen. Een andere mogelijkheid is dat één of meerdere deelnemers een groter aandeel in de installatie nemen. Ook kan het zijn dat één of meerdere deelnemers tegen een redelijke rentevergoeding zelf zorgen voor financiering van het restant. Ze lenen het ontbrekende bedrag aan de overige deelnemers en mede worden afbetaald uit de eerste opbrengsten. Om het overzichtelijk te houden moet de aflossingstermijn dan wel beperkt blijven tot een paar jaar. Dit moet in individuele leningsovereenkomsten worden vastgelegd. Deze kunnen bij een notaris onder akte van depot worden ondergebracht. Dit is allemaal niet nodig als het systeem zonder bezwaar kleiner kan worden uitgevoerd. Bij het besluit om door te gaan worden vanaf dit moment alleen de deelnemers benaderd via de nieuwsbrief en uitgenodigd voor overleg.

21. Oprichtingsbijeenkomst.

De initiatiefgroep kan besluiten tot een oprichtingsbijeenkomst als aan de volgende voorwaarden is voldaan.

- a. Er is een acceptabele offerte qua prijs en leveringsvoorwaarden van de installateur ontvangen.
- b. Eventuele subsidie aanvragen zijn toegekend.
- c. Er ligt een reëel bedrijfsplan dat een beeld geeft van de te verwachten inkomsten en uitgaven inclusief afschrijvingstermijnen. Er is duidelijkheid over de belastingen en, heel belangrijk, de financiering is rond.
- d. Alle benodigde vergunningen zijn verkregen. De verzekering kan worden geregeld, het VvE bestuur is akkoord met plaatsing. Dit wordt vastgelegd in een schriftelijke overeenkomst, waarin de voorwaarden zijn opgenomen.
- e. Er zijn concept statuten en een model van het eigendomsbewijs. Indien van toepassing is er ook al een leningsovereenkomst opgesteld voor de deelnemers die hun aandeel in de installatie geheel of gedeeltelijk willen laten financieren. Zie ook de **bijlagen 9** (1^e blad statuten) en **10**.

De deelnemers krijgen de concepten met een toelichting ruim voor de geplande datum van de oprichtingsvergadering met een agenda toegestuurd. Als het goed is bevatten de offerte, het bedrijfsplan en de concepten geen verassingen. Het meeste werd al besproken tijdens eerdere bijeenkomsten en gecommuniceerd via de nieuwsbrieven.

In de oprichtingsvergadering worden de conceptstatuten besproken en vastgelegd. Ook wordt de definitieve tekst van het eigendomsbewijs en de eventuele leningsovereenkomst beoordeeld en

overeengekomen. De deelnemers wordt gevraagd een voorschot van bijvoorbeeld 10% van de eigen investering te storten. Last but not least wordt het bestuur gekozen. De bestuursleden zijn naast de gebruikelijke bestuurstaken ook verantwoordelijk voor het dagelijks beheer en registratie van de meterstanden en de verrekening aan de deelnemers. In de praktijk zullen 1 of meer initiatiefnemers, vanwege hun reeds opgedane kennis, in het bestuur opgenomen worden. Het is belangrijk om alles duidelijk in het vergaderverslag op te nemen.

22. 't giet oan!

Oftewel nu gaat het los! De rechtspersoon wordt met de bestuursleden aangemeld bij de Kamer van Koophandel en in het handelsregister opgenomen.

Op naam van de rechtspersoon wordt een bankrekening geopend waarop de bijdragen van de deelnemers en eventuele subsidies worden bijgeschreven. Ook worden via deze rekening de installateur en de stichtingskosten betaald. De deelnemers krijgen bericht wanneer de bijdragen binnen moeten zijn en een eventuele leningsovereenkomst ter ondertekening toegestuurd. Na ontvangst krijgen ze het eigendomsbewijs, waarvan een duplicaat bij het bestuur wordt bewaard.

De statuten kunnen bij de notaris worden vastgelegd. Dit is bij een vereniging met beperkte rechtsbevoegdheid niet per se noodzakelijk. Het is wel belangrijk om eventuele onderhandse leningsovereenkomsten bij de notaris in depot te geven. Uiteraard worden kopieën van de deze overeenkomsten bij het bestuur gearchiveerd.

De installateur ontvangt de opdracht en er wordt een installatiedatum afgesproken. Het bestuur houdt na betaling van de installateur voor de directe uitgaven een werksaldo aan op de bankrekening. Bovendien wordt een administratie opgezet met een eenvoudig bank- en grootboek, zodat jaarlijks inkomsten en uitgaven kunnen worden gecontroleerd door een kascommissie en een begroting kan worden opgemaakt. Voorbeelden hiervan zijn te vinden op de **bijlagen 11 en 12**. Tevens wordt een systeem opgezet voor de periodieke verrekening met de deelnemers, zie ook af de voorbeelden in **bijlagen 3 en 4**. Het is handig om de verrekeningsperiode zo te kiezen dat deze synchroon loopt met de ontvangst van de jaarafrekeningen van het energiebedrijf en verrekening van de voorschotten met de subsidieverlener(s).

23. Gereedmelding.

Inmiddels is er aardig wat tijd verstreken. Let wel dat er voor subsidietoekenning een termijn is vastgesteld. De aanvraag zou kunnen vervallen! Na het plaatsen van de installatie moet in geval van subsidie toekenning een ingevulde gereedmelding naar CertQ/Agentschap worden gestuurd en altijd een aanmeldingsformulier terugleververgoeding naar de energiemaatschappij. Vrij spoedig ontvangt u de EAN code van de meter waarop de registratie plaats vindt. Vanaf dat moment wordt de productie vastgelegd. De bestaande meter registreert de kWh's die in "het huis" direct worden benut en de kWh's die geleverd worden aan het openbare net. Er wordt ook een bruto productiemeter geplaatst die de totale kWh opbrengst van de installatie aangeeft.

In geval van subsidie toekenning zal CertiQ voorts een opgave verstrekken van de berekende subsidie op basis van de capaciteit die bij de aanvraag is vastgesteld. Die wordt in maandelijkse termijnen als een voorschot (van 80%) gestort op de bankrekening. Let op ! Het bankrekeningnummer dat u op de aanvraag in moest vullen kan afwijken van het rekeningnummer dat u later heeft verbonden aan de rechtspersoon. Voorschotten kunnen daardoor verkeerd terecht komen. Terughalen van de bedragen is omslachtig. Om dat te voorkomen moet zo nodig een

wijzigingsformulier worden gezonden aan het ministerie van Economische Zaken.

24. Resultaten tot nu toe.

Inmiddels zijn wij ruim 1 jaar verder. De installatie levert stroom naar verwachting. Het blijkt echter dat we vaak zonnestroom op momenten, waarop de algemene ruimten van ons gebouw geen of weinig stroom gebruiken. Daardoor leveren we veel stroom terug aan het net. Dit is niet zo voordelig, omdat in de eerste plaats het energiebedrijf bij een teruglevering van meer dan 5.000 kWh een verlaagde prijs per kWh betaalt en omdat er in de tweede plaats bij een teruglevering, die op jaarbasis hoger is dan de afname, zoals we al eerder aangaven, geen energiebelasting en BTW meer worden terugbetaald. Dankzij de SDE subsidie is het geen verliesgevende zaak. We hebben wel te maken met een langere terugverdientijd dan aanvankelijk geraamd.

Dit resulteert in een aanzienlijk lagere opbrengst dan voorzien. Normaal ontvangen we per kWh ongeveer € 0,22. Voor wat wij terugleveren boven de 5.000 kWh per jaar gaat de opbrengst al iets omlaag en krijgen we er nog € 0,20 voor. Het echte probleem zit echter bij de teruglevering die meer is dan de afname. Daarvoor ontvangen we nog slechts € 0,05 per kWh. Een belangrijke les uit deze bevinding is, dat zolang de huidige elektriciteits- en belastingwet niet aangepast worden, een zonnestroom systeem op het dak zo ontworpen moet worden dat het per gemiddeld jaar niet meer aflevert dan de algemene ruimten nodig hebben.

25. Wat zouden we nog meer kunnen doen?

Dit heeft te maken met de regeling voor de compensatie van de energiebelasting. Momenteel is dit in de politiek een onderwerp van discussie.

Een van de voorstellen, die door ons en andere VvE's en ondersteunende organisaties aan de tweede kamer is gedaan behelst de invoering van "Zelflevering voor VvE's". Hierbij wordt de door de eigenaren van het systeem opgewekte elektriciteit via de gemeenschappelijke installatie van de VvE virtueel via het net teruggeleverd aan de deelnemers .

Administratief kan dit worden opgelost als de netbeheerder de via de aansluiting van de VvE terug geleverde stroom naar rato aftrekt van de door de deelnemers op hun eigen aansluiting afgenomen stroom. Daarmee krijgt de zelf opgewekte elektriciteit dus weer de waarde van ongeveer € 0,23 per kWh tegen normale dagtarief.

Voorlopig is het zaak om goed na te blijven nagaan of er een mogelijke technische oplossing gevonden kan worden. Wij hebben bijvoorbeeld onderzocht of we via aparte stroommeters, aangesloten in de kelderboxen, toch direct aan de deelnemende appartementen kunnen leveren. Dit bleek volgens deskundigen helaas niet haalbaar. Ook denken we aan oplaadpunten voor elektrische auto's fietsen en scootmobiel in onze garage. Of een opslagsysteem dat de overdag opgewekte stroom ook 's nachts aan het gebouw levert. Voor een nieuw gebouw zal het gemakkelijker zijn om leidingen door het gebouw naar de meterkasten van de afnemende bewoners te leggen. Voor ons rijksmonument moeten we allerlei creatieve oplossingen gaan bedenken.

26. Tenslotte.

Tenslotte hopen we dat wanneer u voor uw complex besluit om aan een zonnestroom installatie te beginnen wat of, liefst veel, aan onze ervaringen heeft. Doel van dit stappenplan is inzicht te geven in een nog onbekend traject. De ervaring leert dat ontmoediging het eerste enthousiasme snel laat bekoelen. De volgorde van de projectstappen kan per project verschillen. Zelfs onze eigen checklist (wijkt wat af van de tekstindeling, omdat we achteraf tot de conclusie zijn gekomen dat de volgorde van de nemen stappen ook anders gekund had. Veel dingen moeten bijna gelijktijdig worden opgestart of geregeld en worden pas na kortere of langere tijd afgerond. Het kan op onderdelen mee, maar ook tegenzitten. Tenslotte verloopt elk traject weer anders. Het eerste jaaroverzicht van de energiemaatschappij was niet correct. Na een restitutenota en gecorrigeerd jaaroverzicht bestuderen we of en hoe het nieuwe jaaroverzicht met onze opnamen overeenkomt. Waarschijnlijk zullen we nog een komend jaaroverzicht moeten afwachten om na te gaan hoe het precies is berekend. Dit geeft aan dat het een gecompliceerde materie is. Ook voor het energiebedrijf.

Sjoerd Hoekstra
Dik van Vliet

CHECKLIST

<u>Soort actie</u>	<u>Onderwerpnr.</u>	<u>Paginanr.</u>	<u>Bijlage(n)</u>
Initiatiefgroep samenstellen	2	3	
Gesprekken met installateurs	3 en 5	3	
Onderzoek subsidiemogelijkheden	4	3	
Aanvragen offertes	5	3	
Vooroverleg met VvE bestuur	8	4	
Beoordelen offertes en keuze installateur	6	4	
Indienen subsidie aanvraag (aanvragen)	7	4	
Overleg met VvE bestuur	8 en 16	4 en 6	8
Informereren bewoners	9 en 10	5	1
Instellen projectgroep en taken verdelen	11	5	
Keuze rechtspersoon	12	5	2
Opstellen bedrijfsplan, bepalen fin. haalbaarheid	15	6	5, 6, 7
Vastleggen overeenkomst met VvE	16	6	8
Eventuele gemeentelijke vergunningen	17	6	
Presentatie voor bewoners	9,10,18	5 en 6	
Go/no go beslissing	19,20,21	7 en 8	9,10,11,12
Financiering regelen	13,14,15	6	3,4,5,6,7
Verrekening met de deelnemers	13 en 21	6	5,6 en 7
Oprichtingsbijeenkomst	20	7	9 en 10
Eigendomsbewijzen evt. leningen	21	8	10
Installatie en gereedmelding	22 en 23	8 en 9	11 en 12